

ADRIAN ULJASZ

RECEPCJA FILMU JESSEGO EISENBERGA  
*PRAWDZIWY BÓŁ*  
W POLSKIEJ PRASIE I SERWISACH INTERNETOWYCH

WPROWADZENIE

Film fabularny Jessego Eisenberga *Prawdziwy ból* jest polsko-amerykańską produkcją na temat Polski jako jednego z najważniejszych miejsc Zagłady Żydów. Cel badawczy prezentowanego artykułu stanowi analiza i ocena recepcji medialnej dzieła Eisenberga oraz znaczenia tej produkcji w promocji Polski, Lublina i Lubelszczyzny. Autor przedstawi oprócz tego własne refleksje nad przesłaniem *Prawdziwego bólu* i formą artystycznego przekazu oraz nad wartością edukacyjną tej produkcji filmowej. Materiał źródłowy to film *Prawdziwy ból*, publikacje prasowe i internetowe, a także wypowiedzi widzów.

Recepcja medialna filmu to jego odbiór w mediach. Krajowa premiera *Prawdziwego bólu* odbyła się 8 listopada 2024 roku, prawie rok po światowej (20 stycznia 2024). Film był dostępny w kinach. Możliwość zapoznania się z nim dają także oferty udostępniania strumieniowego i edycja na płycie DVD<sup>1</sup>.

---

Dr hab. ADRIAN ULJASZ, prof. UR – Uniwersytet Rzeszowski; adres do korespondencji: Al. Rejtana 16C, 35-310 Rzeszów; e-mail: [auljasz@ur.edu.pl](mailto:auljasz@ur.edu.pl); ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3831-4585>.

<sup>1</sup> Patryk KARWOWSKI, „Prawdziwy ból na Blu-ray i DVD”, Po Napisach, 9.11.2024 [https://www.ponapisach.pl/2025/03/prawdziwy-bol-na-blu-ray-i-dvd.html?utm\\_source=rss&utm\\_medium=rss&utm\\_campaign=prawdziwy-bol-na-blu-ray-i-dvd](https://www.ponapisach.pl/2025/03/prawdziwy-bol-na-blu-ray-i-dvd.html?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=prawdziwy-bol-na-blu-ray-i-dvd); zob. też *Prawdziwy ból*, reż. i scenariusz Jesse Eisenberg, DVD, 90 minut (Warszawa: Galapagos 2025).

Artykuły w czasopiśmie dostępne są na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-ND 4.0)

## 1. PRZESŁANIE I FORMA PRZEKAZU ARTYSTYCZNEGO W FILMIE *PRAWDZIWY BÓL*

Istotna kwestia to przesłanie oraz forma przekazu artystycznego Eisenberga. Film może służyć promocji Polski, gdyż kraj jest w nim pokazany z perspektywy zagranicznych turystów. Twórcy zachęcają widzów do odwiedzenia tego państwa. W roli turystów – dwóch kuzynów – występują Jesse Eisenberg (jako David Kaplan) i Kieran Culkin (Benji Kaplan). Grupa wycieczkowa ze Stanów Zjednoczonych, której są członkami, jest nieduża (ósemka Żydów, których nie cechuje ortodoksyjny stosunek do judaizmu). Dzięki temu Eisenberg i pozostali aktorzy wyraziście ukazują emocje bohaterów i relacje między postaciami. Obydwaj kuzyni mają pozytywne nastawienie do Polski jako kraju ich babki. Twórca filmu stara się nastawić zagranicznych widzów dodatnio do Polski. Robi to w sposób emocjonalny, ze względu na autobiograficzny charakter przekazu – wspomnienia o swojej rodzinie oraz z własnego wyjazdu do Lublina i Krasnegostawu.

Niezwykle istotnym aspektem *Prawdziwego bólu* jest tematyka regionalna, lokalna i zarazem globalna. Główne miejsce akcji to Lubelszczyzna, a zwłaszcza wojewódzki Lublin i powiatowy Krasnystaw. Eisenberg bardzo sugestywnie pokazuje lubelski krajobraz w scenach nakręconych w plenerach Lublina: część Starego Miasta (m.in. ulicę Jezuicką), Bramę Grodzką od strony Zamku Lubelskiego, fronton zamku i plac przed nim, elewację kościoła Karmelitów, fragmenty ulicy Lubartowskiej, cmentarz żydowski na Kalinowszczyźnie, Muzeum na Majdanku (dawny niemiecki obóz koncentracyjny), dworzec kolejowy i plac przed dworcem, hotel Victoria. Migawkowo można obejrzeć gmach uczelni rabinackiej – jeszybotu. Nieprecyzyjna informacja dotyczy dawnej dzielnicy żydowskiej w Lublinie, usytuowanej za Bramą Grodzką od strony zamku. Przewodnik, grany przez Willa Sharpe'a, mówi do wycieczki, stojąc z jej uczestnikami przed bramą twarzami do zamku, że za tą bramą rozciągała się część miasta, zamieszkiwana przez Żydów. Aktorzy są usytuowani do Bramy Grodzkiej tyłem. Widz może odnieść wrażenie, że chodzi o dzisiejsze Stare Miasto. Tymczasem dzielnica żydowska, całkowicie zniszczona przez Niemców w czasie II wojny światowej i nieodbudowana po 1944 roku, znajdowała się wokół zamku, czyli po tej stronie bramy, po której Eisenberg nakręcił plenerową scenę z przewodnikiem. Trzeba dodać, że Żydzi do utworzenia w czasie II wojny światowej getta mieszkali też na Starym Mieście, podobnie jak ludność polska.

Realizatorzy przedstawiają lubelską scenerię w wiosennym świetle, dzięki czemu w kadrach efektownie, choć zarazem realistycznie, wyglądają nawet zniszczone obiekty architektoniczne. Bardzo malowniczo sfilmowali panoramę Starego Miasta od strony ulicy Podwale. Niektóre miejskie plenery ukazują w fascynującej tajemniczością nocnej scenerii. Taki piękny wizualnie i jednocześnie autentyczny filmowy obraz Lublina może dobrze służyć promocji miasta w Polsce i na świecie.

Naturalizmem uderzają sceny w kulminacyjnej części *Prawdziwego bólu*, nakręcone w Krasnymstawie. David i Benji przebywają na rynku oraz przed wciąż istniejącym domem, w którym mieszkała ich babka, a w rzeczywistości prababka Eisenberga. Naturalizm wynika z autentyzmu miejsca i budynku oraz autobiografizmu sytuacji – reżyser powtarza przed kamerą w przetworzonej fabularnie sytuacji własną wycieczkę do Krasnegostawu.

W przekazie artystycznym odgrywa dużą rolę muzyka Fryderyka Chopina nagrana solo na fortepianie. Szczegółowe informacje na jej temat są dostępne w końcowych napisach. Widz słyszy jej pierwsze dźwięki wraz z rozpoczęciem się pierwszego kadru filmu i jednocześnie z zakończeniem ostatniego kadru. Reżyser i operator tak perfekcyjnie zsynchronizowali ją z polską, w tym lubelską, scenerią, że warstwa muzyczna podkreśla polskość pokazywanych pejzaży i miejsc. Dzięki temu istnieje szansa, że zagraniczni widzowie nie będą patrzeć na Polskę jedynie jako na miejsce Zagłady Żydów, lecz także jako na kraj z wartościową kulturą. W ogóle muzyka Chopina jest rozpoznawana przez melomanów na świecie i kojarzona z naszym krajem, dlatego wykorzystanie jej w filmie mającym promować Polskę za granicą należy ocenić jako trafny zabieg. Na uznanie zasługuje też dodanie melodii Chopina jako tła do scen zwiedzania Muzeum na Majdanku przez wycieczkę. Reżyser podkreślił w ten sposób, iż Majdanek to miejsce kaźni i śmierci nie tylko Żydów, lecz również ludzi innych narodowości, zwłaszcza Polaków. Muzyka Chopina to dobra oprawa muzyczna zarówno przy przekazie o polskiej, jak i o światowej tematyce martyrologicznej. Wynika to z jej głęboko polskiego charakteru i nastroju oraz światowego zasięgu.

Eisenberg podkreśla uniwersalność problemu ludobójstwa. Robi to, wprowadzając postać czarnoskórego wyznawcy judaizmu – emigranta z Afryki do Stanów Zjednoczonych, któremu udało się przeżyć rzeź w Rwandzie. Reżyser odwołuje się do globalnego i ponadczasowego charakteru ludobójstwa w celu wychowawczym. Pragnie ukształtować u widzów nastawienie wolne od uprzedzeń etnicznych czy rasowych. Zaznacza stałe zagrożenie ludobójczą patologią na świecie.

Przekaz edukacyjny filmu nie byłby skuteczny, gdyby fabuła nie została odpowiednio ożywiona grą aktorską. Ubarwieniu akcji służy przeciwstawienie charakterów oraz sposobów bycia dwóch głównych bohaterów: Davida i Benjiego. Eisenberg i Culkin przekonująco odgrywają te różnice. David jest uporządkowany, raczej introwertyczny, a Benji niepozbierany, ekscentryczny i wybuchowy, ekstrawertyczny. Przesłanie reżysera to przekaz o potrzebie dążenia do zgody i harmonii w stosunkach rodzinnych i szerzej – każdych międzyludzkich, przy wzajemnej tolerancji, nawet przy tak skrajnie odmiennych charakterach.

Rola Eisenberga nie jest wielką kreacją aktorską, ale aktor dobrze odgrywa przeciętność Davida. Dzięki temu widzowie mogą się utożsamić z postacią. Może w tym pomagać scena, w której David pokazuje się przed kamerą pierwszy raz. Widać wówczas jego sylwetkę z profilu. Zwyczajność bohatera jest podkreślona czapką z daszkiem, jaką ma na głowie. Eisenberg i pozostali aktorzy dobrze prezentują mimiczne reakcje kreowanych osób, np. zbulwersowanie zachowaniem Benjiego w restauracji w Lublinie. Culkinowi udało się uniknąć przerysowania środków aktorskiego wyrazu, do jakiego łatwo mogło dojść przy graniu ekscentrycznej, wybuchowej i uczuciowej postaci.

*Prawdziwy ból* ożywiają też elementy komediowe. Najbardziej znaczący to wypowiedź Benjiego do Davida, jakoby polskim władzom celnym nie przeszkadzało przemykanie przez turystów „zioła” przez granicę. Zaaresztowanie przez funkcjonariuszy Straży Granicznej dwóch Żydów za niewielką ilość marihuany postawiłoby według niego nasze władze w złym świetle, czyli w domyśle – byłoby aktem antysemityzmu. Dzięki komicznym akcentom w akcji Eisenberg może skuteczniej realizować cele wychowawcze, bo jest ona dynamiczna, a tym samym mocno przyciąga uwagę odbiorców. Reżyser, wprowadzając elementy humoru, w żaden sposób nie naruszył powagi tematu, jakim jest niemieckie ludobójstwo. Zgodnie ze swoją intencją oddał szacunek ofiarom<sup>2</sup>.

Fakt, że Benji boryka się z problemami życiowymi (jest bezrobotny i uzależniony od narkotyków, a przy tym w dużej mierze aspołeczny), ma ułatwiać widzom przejście się jego losami. W toku dialogów odbiorca dowiaduje się o dawnej próbie samobójczej Benjiego. Zgodnie z intencją Eisenberga uniwersalne przesłanie powinno skłonić widownię do utożsamienia się z podstawowym przekazem filmu – pamięcią o Holokauście i stosunkach polsko-żydowskich. Wniosek na temat pamięci o Shoah jest taki, że o Zagładzie trzeba

---

<sup>2</sup> O tej deklaracji Eisenberga jako twórcy *Prawdziwego bólu* pisała w czerwcu 2024 roku publicystka Jolanta Gajda-Zadworna w „Dawne i nowe historie”, *Sieci*, nr 27, 1–7.07.2024, 63–64.

stale przypominać jako o zawsze aktualnym temacie historycznym. Celem jest zniechęcenie odbiorców *Prawdziwego bólu* do popełniania, a także akceptowania ludobójstwa, przekonanie ich do poszanowania ludzkiego życia. Jednocześnie twórcy filmu pokazują pomnik Powstania Warszawskiego, stojący w Warszawie i ocalałe fragmenty murów warszawskiego getta. Tym samym uwydatniają na równi żydowską oraz polską martyrologię z czasów II wojny światowej. Ma to służyć przełamaniu uprzedzeń między obu narodami.

Dzieło Eisenberga zawiera przekaz na temat współczesnych stosunków polsko-żydowskich. Ważna scena rozgrywa się na cmentarzu żydowskim w Lublinie. Benji krytykuje w niej przewodnika wycieczki. Według Benjiego Żydzi poznają na terenie Polski tylko żydowskie zabytki oraz inne miejsca związane z historią Żydów, natomiast powinni zapoznawać się także z kulturą polską i nawiązywać kontakt z Polakami. Jednocześnie Eisenberg sam pokazuje w *Prawdziwym bólu* za mało kultury polskiej. Nieznacznie sygnalizuje tradycje kulinarne. David chwali smak zupy, którą je w restauracji w Warszawie. Na targu w Lublinie mówi do Benjiego, że kupi pierogi i kapustę. W tym samym miejscu kuzyni nabywają podhalański kapelusz. Powyższy element ubioru trzeba uznać za zbyt stereotypowe skojarzenie z naszą kulturą. Bohaterowie kupują ten przedmiot w Lublinie, a nie na Podhalu. Lepszą pamiątką z Lublina byłaby np. pocztówka lub obraz przedstawiający Bramę Krakowską. Twórcom mogło chodzić jednakże właśnie o pokazanie takiego małego lub żadnego kontaktu przeciętnych żydowskich wycieczek z miejscową kulturą. Poza tym pokazują małe fragmenty polskiej codzienności w scenach, w których David i Benji po odłączeniu się od grupy jadą pociągiem z Kraśnika do Lublina wspólnie z lokalnymi pasażerami.

Interakcja między głównymi bohaterami a Polakami występuje tylko w jednej scenie, ale za to kluczowej, krótko przed zakończeniem fabuły. W sytuacji tej dwóch mężczyzn (ojciec i syn), mieszkających w bezpośrednim sąsiedztwie dawnego domu babki Davida i Benjiego w Krasnymstawie, zwraca obu turystom uwagę, żeby zabrali spod tego budynku kamienie. Przybysze położyli je, aby upamiętnić krewną. Bohaterowie otwarcie mówią do dwóch mieszkańców Krasnegostawu, że są Żydami oraz o celu swojej podróży do miasta na Lubelszczyźnie. W odpowiedzi nie spotykają się z wrogim zachowaniem, lecz jedynie z łagodną uwagą. Polacy wyjaśniają, iż o kamienie może się potknąć lokatorka – starsza kobieta. Pojedynawcze i wyrozumiałe zachowanie między czterema mężczyznami można zinterpretować jako wyraz wiary Eisenberga w możliwość poprawnych, a nawet nacechowanych obustronną życzliwością stosunków polsko-żydowskich. Istotne jest, że pośrednik w kontakcie

przybyszy ze Stanów Zjednoczonych ze starszym mężczyzną to jego młody syn, umiejący mówić po angielsku. Reżyser wprowadzając taką sytuację podkreśla kluczowe znaczenie kontaktów i wzajemnego poznawania się między reprezentantami młodego pokolenia dwóch narodów dla budowania pozytywnych relacji. Powyższą zasadę można uogólnić i odnieść do innych relacji, np. polsko-niemieckich, polsko-ukraińskich, niemiecko-żydowskich, kontaktów między narodami byłej Jugosławii<sup>3</sup>.

Scena w Krasnymstawie jest przekonująca ze względu na realistyczne aktorstwo wykonawców: Marka Kasprzyka (ojciec) i Jakuba Pruskiego (syn). Dwaj zawodowi aktorzy wywierają na widzu wrażenie naturszczyków – mieszkańców Krasnegostawu. Iluzja naturalizmu wynika głównie z odegrania rozmowy amerykańskich Żydów z Polakami, opierającej się na ustnym tłumaczeniu kwestii przez Pruskiego z polskiego na angielski oraz z angielskiego na polski. Jest wzmocniona faktem, iż poza tym w całym filmie aktorzy mówią w dialogach tylko w języku angielskim. Do tego Kasprzyk i Pruski to jedyni polscy wykonawcy, występujący w *Prawdziwym bólu*.

## 2. O FILMIE *PRAWDZIWY BÓL* W MEDIACH

Jesse Eisenberg był promowany w Polsce na długo przed powstaniem filmu. Pod koniec 2012 roku Małgorzata Mazur pisała w „Tygodniku Zamojskim” o związkach amerykańskiego aktora z Lubelszczyzną. Informowała, że jego prababka, która wyemigrowała przed II wojną światową do Stanów Zjednoczonych, pochodziła z Krasnegostawu. Autorka wzmiankowała o podróży Eisenberga do Polski w 2006 roku. Artysta przyjechał do naszego kraju, aby odnaleźć i sfotografować na prośbę córki prababki dom, w którym mieszkała z matką. Informacje w lokalnym periodyku o znaczeniu Krasnegostawu w życiu gwiazdora miały służyć promocji tego miasta nie tylko wśród mieszkańców regionu, lecz także w Polsce i na świecie<sup>4</sup>.

---

<sup>3</sup> Jacek Cieślak podał błędną informację w artykule, opublikowanym w czerwcu 2024 roku w „Rzeczpospolitej”, jakoby część scen do filmu *Prawdziwy ból* została nakręcona w dawnym mieszkaniu rodziny Eisenberga w Krasnymstawie; Jacek CIEŚLAK, „Polska w produkcji Eisenberga”, *Rzeczpospolita*, nr 143, 21.06.2024, A8.

<sup>4</sup> Małgorzata MAZUR, „Krasnostawskie gwiazdy. Co znanego amerykańskiego aktora i słynnego kanadyjskiego pisarza łączy z Krasnymstawem?”, *Tygodnik Zamojski*, nr 51, 10–17.12. 2012, 20. Zob. też Małgorzata MAZUR, *Krasnostawskie gwiazdy*, 11.12.2012, [https://www.tygodnikzamojski.pl/artykul/34426/krasnostawskie-gwiazdy.html#google\\_vignette](https://www.tygodnikzamojski.pl/artykul/34426/krasnostawskie-gwiazdy.html#google_vignette) (edycja internetowa cytowanej publikacji).

Eisenberg postanowił nakręcić film z akcją toczącą się w Polsce ze względu na swój sentyment do ojczyzny prababki. W „Dzienniku Wschodnim” Tomasz Maciuszonek wymieniał miejsca w Lublinie, w których od 1 czerwca 2023 roku zaczęto realizować film. Informacje o lubelskiej topografii w akcji powstającej produkcji miały służyć rozbudzeniu ciekawości mieszkańców Lublina jako potencjalnych przyszłych widzów<sup>5</sup>. Publikacje zawierające takie wiadomości – sprawozdania i artykuły – dobrze służą promocji nowych produkcji filmowych<sup>6</sup>.

Eisenberg podczas czerwcowego pobytu w Polsce udzielił wywiadu tygodnikowi „Newsweek Polska”. Podkreślił swoje związki z Lubelszczyzną i Zamojszczyzną. Przy okazji starał się popularyzować wśród czytelników otwartość na różnorodność poglądów, wspominając swoich przodków jako liberalnych, tolerancyjnych Żydów<sup>7</sup>. Sentymentowi do naszego kraju dał wyraz także bezpośrednio przed polską premierą w wywiadzie dla „Polityki”. Publikacja nosi wymowny tytuł: *W Polsce jak u siebie*<sup>8</sup>.

Film *Prawdziwy ból* wzbudził duże zainteresowanie polskich mediów – prasy, stacji radiowych i telewizyjnych, mediów internetowych. Większość przywołanych niżej publikacji prasowych ma globalny zasięg wśród czytelników znających język polski, dzięki edycjom internetowym czasopism.

*Prawdziwy ból* otrzymał liczne oceny w recenzjach prasowych i internetowych, w większości życzliwe. Janusz Wróblewski podkreślił pozytywne nastawienie Eisenberga do Polski i Polaków, widoczne w tym dziele, oraz zauważył tło muzyczne – wykonania muzyki Chopina<sup>9</sup>. Katarzyna Janowska doceniła sposób ujęcia tematyki pamięci historycznej, pozbawiony patosu oraz delikatne dodanie do bardzo poważnego tematu elementów humoru i refleksji<sup>10</sup>. Takie podejście edukatorów, w tym twórców filmów, jest komunikatywną

<sup>5</sup> Tomasz MACIUSZONEK, „Kręcą w Lublinie”, *Dziennik Wschodni*, nr 104, 31.05.2023, 5.

<sup>6</sup> MACIUSZONEK, „Kręcą w Lublinie”. Zob. też kg, „Hollywoodzkie gwiazdy kręciły (się) w Krasnymstawie”, *Nowy Tydzień*, 19.06.2023, <https://www.nowytydzien.pl/hollywoodzkie-gwiazdy-kręcily-sie-w-krasnymstawie/> (sprawozdanie z prac ekipy Eisenberga na planie filmowym w Krasnymstawie).

<sup>7</sup> „Co jesteśmy winni rodzinie? Jesse Eisenberg o sztuce i politycznym zaangażowaniu”, rozmawia Artur Zaborski, *Newsweek Polska*, nr 23, 5–11.06.2023, 96–97.

<sup>8</sup> „W Polsce jak u siebie”, wywiad przeprowadził Jakub Demiańczuk, *Polityka*, nr 47, 13–19.11.2024, 89–91; DEMIAŃCZUK, „Jesse Eisenberg, gwiazdor ‘Prawdziwego bólu’: Chciałbym w Polsce poczuć się jak u siebie”, *Polityka*, 16.11.2024, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/227775,1,jesse-eisenberg-gwiazdor-prawdziwego-bolu-chcialbym-w-polsce-poczuc-sie-jak-u-siebie.read>.

<sup>9</sup> Janusz WRÓBLEWSKI, „Korzenie w Krasnymstawie”, *Polityka*, nr 46, 5–12.11.2024, 68.

<sup>10</sup> Katarzyna JANOWSKA, „Bolesny brak bólu”, *Newsweek Polska*, nr 47, 18–24.11.2024, 114.

formą przekazu wiedzy. Janowi Traczowi spodobało się połączenie problematyki historycznej z uniwersalnymi kwestiami ogólnoludzkimi. Publicysta stwierdził: „Dawno nie mieliśmy tak udanego kina drogi, które jest wypełnione emocjami, przejażdżką w głąb wszelkich naszych strachów i pragnień”<sup>11</sup>. Reżyser zastąpił patos pokazaniem ludzkich emocji wynikających z codziennych problemów. Zaprezentowane przez niego postacie to reprezentanci współczesnego średniego pokolenia Żydów, przeżywający traumę związaną ze wspomnieniem o Holokauście i jednocześnie mających podobne kłopoty życiowe, jak ludzie o innych narodowościach.

O bezpretensjonalności ujęcia tematu, jakim jest pamięć o Zagładzie pisał z uznaniem także Mirosław Winiarczyk w recenzji dla „Najwyższego Czasu”. Wyraził przy tym pragnienie, aby w przyszłości zachodni reżyserzy podobnie jak Eisenberg pokazywali Polskę „jako normalny kraj europejski”, a nie tylko „cmentarzysko Żydów”<sup>12</sup>.

Autor uwag recenzyjnych, zamieszczonych na portalu internetowym o tematyce filmowej Po Napisach, Patryk Karwowski, podkreślił przesłanie twórców *Prawdziwego bólu* dotyczące stosunków międzyludzkich. Słusznie pisał, że starają się oni przekonać widzów o konieczności stałej wrażliwości na problemy innych ludzi<sup>13</sup>.

Na portalu Onet można przeczytać recenzję Dominiki Olszyny nt. filmu Eisenberga. Autorka zwraca uwagę na kameralny charakter dzieła<sup>14</sup>. *Prawdziwy ból* nie jest hollywoodzką superprodukcją w przeciwieństwie do dwóch wieloobsadowych filmów o Holokauście, nakręconych w Polsce: *Listy Schindlera* Stevena Spielberga (1993) i *Pianisty* Romana Polańskiego (2002). Twórców tamtych pozycji cechowało inne spojrzenie na Zagładę niż Eisenberga. Polański sam ocalał w czasie II wojny światowej na terenie Polski jako dziecko, a Spielberg urodził się w roku 1946 w Stanach Zjednoczonych.

<sup>11</sup> Jan TRACZ, „Prawdziwy ból”, *Kino*, nr 11 (2024): 79.

<sup>12</sup> Mirosław WINIARCZYK, „Amerykańskie refleksje”, *Najwyższy Czas! Pismo Konserwatywno-Liberalne*, nr 47/48 (2024): lxvi. Tę samą zaletę filmu Eisenberga zachwalali Maja Staniszevska i Radosław Czyż, pisząc w artykule dla „Gazety Wyborczej” z listopada 2024 roku o obrazie Polski, zaprezentowanym w tej produkcji: „Polska to tu wspaniale zwyczajny kraj, nawet dość nowoczesny”, zob. Maja STANISZEWSKA i Radosław CZYŻ, „Ojczyzna jogurtu i kefiru”, *Gazeta Wyborcza*, nr 262, 9–14.11.2024, 26–27.

<sup>13</sup> Patryk KARWOWSKI, „Prawdziwy ból”, Po Napisach, 9.11.2024, <https://www.ponapisach.pl/2024/11/prawdziwy-bol.html>.

<sup>14</sup> Dominika OLSZYNA, „‘Prawdziwy ból’, ślizgamy się po powierzchni bez zadawania trudniejszych pytań”, Onet, 9.11.2024, <https://kultura.onet.pl/film/recenzje/recenzja-filmu-prawdziwy-bol-tu-eisenberg-poszedl-na-latwizne/sew9hjj>.

Eisenberg reprezentuje dzisiejsze średnie pokolenie amerykańskich Żydów<sup>15</sup>. Najważniejsza różnica między jego dziełem a produkcjami Spielberga i Polańskiego polega na tym, że *Prawdziwy ból* nie jest, w przeciwieństwie do nich, filmem historycznym o Holokauście. Produkcja z 2024 roku ma współczesną tematykę, dotyczy pamięci historycznej o Zagładzie Żydów. Odmienne niż tamte dzieła zawiera akcenty autobiograficzne.

Jakub Ekier przekonywał czytelników „Rzeczpospolitej” w omówieniu prasowym *Prawdziwego bólu*, że powinni się utożsamić z Davidem granym przez Eisenberga poprzez uzmysłowienie sobie „cudu własnego istnienia”, przez analogię do cudownego ocalenia życia przez prababkę (babkę) reżysera i Davida<sup>16</sup>. Inna autorka, Jolanta Gajda-Zadworna, podkreśliła krótko przed polską premierą, iż Eisenberg zaznacza w swym dziele konieczność stałego przypominania o Holokauście<sup>17</sup>. Do tej wypowiedzi trzeba dodać stwierdzenie, że reżyser przekazuje w *Prawdziwym bólu* tę samą prawdę na temat wszelkiego ludobójstwa poprzez wprowadzenie takiej postaci, jak Eloge, ocalały w wojnie w Rwandzie.

Krzysztof Varga informował na łamach tygodnika „Newsweek Polska” o pełnym życzliwości filmowym przekazie na temat Polski i jego mieszkańców. Uznał ją jednak za sztuczną, przekonując:

Wizja Polski w *Prawdziwym bólu* jest niemal bajkowa, może dlatego, że David i Benji nie mają żadnych kontaktów z mieszkańcami odwiedzanego kraju. Jest ledwo jedna scena, gdy w Krasnymstawie, dokąd wybrali się, by odnaleźć rodzinny dom ich babci, kładą kamyki na progu jej dawnego mieszkania, na co z kwękaniem reaguje Polak wystający na balkonie. Trudno to nawet nazwać niechęcią Polaka do obcych, a dodatkowo jego syn tłumaczący kulawą angielszczyznę słowa ojca odnosi się do Kaplanów z życzliwością. Najwyraźniej da się nakręcić „list miłosny do Polski” pod warunkiem, że nie będzie w nim za dużo Polaków. Gdyby David i Benji w czasie zwiedzania Warszawy natknęli się na Marsz Niepodległości, toby im mogła ich neoficka miłość do Polski szybko wyparować<sup>18</sup>.

Na zarzut Vargi można odpowiedzieć, że Eisenberg nie jest stronnicy ani nienaturalny w swoim obrazie Polski. Reżyserowi zależy na przekonaniu zagranicznych i polskich widzów, że nie można stosować uogólnień, ulegać

<sup>15</sup> STANISZEWSKA i CZYŻ, „Ojczyzna jogurtu i kefiru”, 27.

<sup>16</sup> Jakub EKIER, „Tysiąc pierwszy cud”, *Rzeczpospolita*, nr 14, 18–19.01.2025, 29.

<sup>17</sup> Jolanta GAJDA-ZADWORNA, „Ich troje w duetach”, *Sieci*, nr 45, 4–11.11. 2025, 63–64.

<sup>18</sup> Krzysztof VARGA, „Dwóch Żydów jedzie do Polski”, *Newsweek Polska*, nr 47, 18–24.11. 2024, 32.

stereotypom, gdy podejmuje się problematykę stosunków między narodami. Autor artykułu niesłusznie krytykuje oprawę muzyczną, opartą na utworach Chopina jako banalną i natrętą ilustrację do filmowej podróży mieszkańców Stanów Zjednoczonych po Polsce<sup>19</sup>. Muzyka Chopina jest w filmie emocjonalnym i promocyjnym dopełnieniem fabuły. Była już o tym mowa we wcześniejszej części prezentowanego artykułu.

Karolina Sulej twierdzi w felietonie prasowym, że w *Prawdziwym bólu* „praktycznie nie ma Polaków”<sup>20</sup>. W filmie rzeczywiście jest tylko jedna scena z udziałem polskich postaci, ale za to kulminacyjna w fabule, zasadnicza w przesłaniu na temat stosunków polsko-żydowskich.

Promocji *Prawdziwego bólu* dobrze służyły wywiady prasowe, internetowe, telewizyjne oraz radiowe z Eisenbergiem i Culkiem z listopada 2024 roku<sup>21</sup>. Wywiad jako gatunek dziennikarski wzbudza zainteresowanie odbiorców, ponieważ pozwala bliżej poznać twórców filmów i aktorów. Kieran Culkin wspominał w rozmowie z Radosławem Czyżem z „Gazety Wyborczej” swoje emocje z pracy na planie w dawnym obozie – w Muzeum na Majdanku w Lublinie. Przeżywał zwiedzanie tak samo mocno, jak grana przez niego postać<sup>22</sup>.

Tak jak w przypadku wszystkich filmów podobną funkcję pełniły publikacje o pokazach festiwalowych<sup>23</sup> i nagrodach, w tym o wyróżnieniu Culkina w 2025 roku Złotym Globem i Oscarem za rolę drugoplanową<sup>24</sup>.

W wywiadzie z producentką filmu *Prawdziwy ból* Ewą Puszczyńską, Michałem Śliwkiewiczem, organizatorem rekwizytów i obiektów filmowych,

<sup>19</sup> VARGA, „Dwóch Żydów”, 33.

<sup>20</sup> Karolina SULEJ, „Tour de ból”, *Polityka*, nr 6, 5–11.02.2025, 87.

<sup>21</sup> Zob. Kieran CULKIN i Jesse EISENBERG, „‘Prawdziwy ból’. Eisenberg i Culkin o pracy w Polsce”, wywiad wideo przeprowadził Jakub Popielecki, Filmweb.pl, dostęp: 16.05.2025, <https://www.filmweb.pl/video/Wywiad+wideo/%22Prawdziwy+b%C3%B3l%22.+Eisenberg+i+Culkin+o+pracy+w+Polsce-70468>; TVN24, „Jesse Eisenberg o miłości do Polski: moje pokolenie było ciekawe, skąd pochodzi nasza rodzina”, YouTube wideo, 3:10, 9.11.2024, <https://www.youtube.com/watch?v=-f9zpcYSs6E> (fragment wywiadu Tomasza Marcina Wrony z Eisenbergiem dla telewizji TVN24); Trójka Program 3 Polskiego Radia, „Polska oczami amerykańskiego aktora. ‘Prawdziwy ból’ wszedł na ekrany kin”, YouTube wideo, 7:36, 9.11.2024, <https://www.youtube.com/watch?v=TyMziRh6kVM> (nagranie video wywiadu radiowego Katarzyny Borowieckiej z Eisenbergiem).

<sup>22</sup> Culkin, KIERAN, „‘Widziałem Polskę tak, jak mój bohater’, z Kieranem Culkiem o jego roli w *Prawdziwym bólu* rozmawia Radosław Czyż”, *Gazeta Wyborcza*, nr 50, 1–6.03.2025, 30–31.

<sup>23</sup> Magdalena DUBROWSKA, „Kulturalny kalendarz na koniec roku”, *Gazeta Wyborcza*, nr 261, 8.11.2024, 18 (informacja o programie Warszawskiego Festiwalu Filmów o Tematyce Żydowskiej z 15–30 listopada 2024 r.).

<sup>24</sup> Zob. np. Julia MICHAŁOWSKA, „Polscy filmowcy na świecie”, *Magazyn Filmowy*, nr 3 (2024): 62 (informacja o Nagrodzie im. Waldo Salta na Sundance Film Festival w USA w styczniu 2024 r. dla filmu *Prawdziwy ból* za „najlepszy scenariusz konkursu”); MICHAŁOWSKA, „Polscy filmowcy na świecie”, *Magazyn Filmowy*, nr 2 (2025): 51.

Łukaszem Borkowskim i Lidią Dzierbą z Lubelskiego Funduszu Filmowego (LFF) oraz zastępcą Prezydenta Miasta Lublina ds. Kultury, Sportu i Partycypacji, Beatą Stepaniuk-Kuśmierzak, dla telewizji internetowej Idź Pod Prąd, działającej w Lublinie, padły ważne słowa o znaczeniu promocyjnym *Prawdziwego bólu* dla Lublina. Puszczynska wyjaśniła, że Lublin, w tym starówka, są pokazywane w produkcji Eisenberga z powodu znaczenia tego miasta w historii polskich Żydów oraz ze względu na wielką tradycję dawnej społeczności żydowskiej Lublina. Stepaniuk-Kuśmierzak stwierdziła z satysfakcją, iż dzięki temu filmowi w Ameryce jest głośno o Lublinie. Zdaniem Dzierby działalność LFF, który współfinansował film Eisenberga, owocuje promocją miasta „nie tylko w Polsce, ale i na świecie”. Wywiad wzbudził zainteresowanie internautów. W listopadzie 2024 roku pod jego publikację internetową trafiło 46 komentarzy. Inne osoby dodały 14 odpowiedzi do wszystkich wpisów łącznie. Wypowiedzi trafiły do internetu w listopadzie 2025, a jedna w grudniu tego samego roku. Autorzy podkreślali wielką rolę *Prawdziwego bólu* w promocji miasta. Napisali m.in. „Lublin [...] Dzięki za program”, „Super! [...] Z chęcią obejrzę ten film”, „[...] fajny program! i film chyba naprawdę warty obejrzenia”, „Absolutnie zamierzam obejrzeć ten film!! I życzę wygranej w każdej z trzech rozważanych nominacji do Oscara”, „Dzięki za ten program. Idziemy do kina”, „[...] dzięki za zachętę. fajnie się ten film ogląda, szczególnie, że dużo w nim Lublina”. Inna osoba stwierdziła: „[...] aż miło się robi na sercu, kiedy się słucha [...] ciepłych słów o swoim, czasem niedocenianym, mieście – szczególnie z ust zagranicznych filmowców czy ludzi kultury!”<sup>25</sup>. Wszystkie wypowiedzi były entuzjastyczne, a większość ich autorów, z uwagi na regionalny charakter telewizji internetowej Idź Pod Prąd, musiała pochodzić z Lublina lub innych miejscowości na Lubelszczyźnie. Do wpisów można dodać, że Lublin i Krasnystaw wystąpiły w *Prawdziwym bólu* jako główni bohaterowie, obok Eisenberga i Culkina. Lublin „nie udawał” innych polskich lub zagranicznych miast, tak jak to się zdarzało w innych filmach.

Zainteresowanie widzów wzbudzały wiadomości nt. uzyskania przez Eisenberga tytułu honorowego obywatela Krasnegostawu i obywatelstwa polskiego<sup>26</sup>. Z pewnością miały duże znaczenie promocyjne dla tego miasta i dla

<sup>25</sup> Idź Pod Prąd TV, „Amerykanin nakręcił film o Polsce: ‘A Real Pain’. Twórcy w Lublinie. KontrQltura”, YouTube video, 14:39, 14.11.2024, <https://www.youtube.com/watch?v=T3fdCA s4Q3E> (wywiad z Ewą Puszczynską, Michałem Śliwkiewiczem, Łukaszem Borkowskim i Beatą Stepaniak-Kuśmierzak).

<sup>26</sup> Aneta KYZIOL, „List miłosny do Polski”, *Polityka*, nr 25, 12–18.06.2024, 78–80; „Hollywoodzki aktor z krasnostawskimi korzeniami chce zostać Polakiem!”, *Super Tydzień Chełmski*, 25.05.2024, <https://www.supertydzien.pl/artukul/30919,hollywoodzki-aktor-z-krasnostawskimi-korzeniami-chce>

wojewódzkiego Lublina. Za niepoważne trzeba uznać stwierdzenie, jakoby Eisenberg, starając się o status obywatela Rzeczypospolitej, chciał zostać Polakiem<sup>27</sup>. Dokonanie takiego formalnego aktu nie musi się wiązać ze zmianą tożsamości narodowej.

Na temat *Prawdziwego bólu* wypowiadali się internauci dyskutujący na portalu Filmweb. Przywołana strona internetowa jest najbardziej popularnym polskim portalem filmowym. Z tego względu cechuje ją duża reprezentatywność. Dyskusja dotycząca filmu Eisenberga toczyła się od listopada 2024 roku. W maju 2025 roku ostatni wpis pochodził z marca. Liczne osoby, odmiennie niż odbiorcy telewizji Idź Pod Prąd, w większości związani z Lubelszczyzną, odebrały go negatywnie, utwierdzając się w uprzedzeniach. Zarzuciły twórcy nawet kontynuację narracji o „polskich obozach koncentracyjnych”. Chodziło o to, że w filmowych dialogach zamiast słowa „Niemcy” pada wyraz „naziści”. Przeciwnicy *Prawdziwego bólu* uznali za mało zadowalające określenie Niemców w tym filmie jako „Szwabów”. Wypowiedzi innych osób zawierały pogląd, iż ciągle użalanie się Żydów nad Holocaustem jest nudne. Pod negatywnymi komentarzami pojawiły się jednak polemiczne wpisy. Jeden z nich brzmiał:

Jedyne co czytam na forum to: pokazali Polskę, – też mamy wieżowce – pokazują tylko stare hotele – mamy przecież lepsze auta – dlaczego nie byli w Auschwitz? – polskie obozy koncentracyjne? Na litość boską. To był film o przeżywaniu cierpienia, emocjach. Pięknie zagrany, z szacunkiem<sup>28</sup>.

Inny widz docenił estetyczny filmowy wizerunek Lublina. Internauta o nicku Yom pisał, iż musi obejrzeć film, bo widział „na własne oczy” pracę ekipy realizatorów i wykonawców w swojej miejscowości. Ostro polemizował z dyskutantami w obronie *Prawdziwego bólu*. Jednego z nich nazwał nawet „niedorozwojem” i w dosadnych słowach porównał z niemowlęciem. Była to reakcja na stwierdzenie, że w *Prawdziwym bólu* można było pokazać Urszulę Dudziak. Autor przywołanego wpisu zarzucił piosenkarce brak dbałości o higienę osobistą. Jest to eufemiczne streszczenie jego komentarza. Zrobił w ten

---

-zostac-polakiem; „Gwiazda Hollywood Honorowym Obywatelem Krasnegostawu. Tytuł odbierze osobiście”, *Nowy Tydzień*, 26.10.2024, <https://www.nowytydzien.pl/gwiazda-hollywood-honorowym-obywatelem-krasnegostawu-tytul-odbierze-osobiscie>; J. W., „Hollywoodzki gwiazdor obywatel honorowym”, *Tygodnik Zamojski*, nr 44, 29.10–4.11.2024, 3.

<sup>27</sup> „Hollywoodzki aktor z krasnostawskimi korzeniami”.

<sup>28</sup> Filmweb.pl, forum dyskusyjne o filmie *Prawdziwy ból*, dostęp: 18.05.2025, <https://www.filmweb.pl/film/Prawdziwy+b%C3%B3l-2024-10044898/discussion>.

sposób aluzję do podkreślania przez artystkę „murzyńskich” korzeni muzyki jazzowej<sup>29</sup>.

Fakt, że na temat filmu można przeczytać wulgarne i otwarcie ksenofobiczne wpisy, świadczy o spontaniczności i emocjonalności dyskusji. Redakcja zablokowała część komentarzy, najwyraźniej szczególnie niecenzuralną, jako niezgodną z regulaminem<sup>30</sup>. Pozytywne jest wywołanie przez *Prawdziwy ból* emocji i dyskusji wśród widzów, bo taki cel powinni mieć wszyscy twórcy filmów. Jednocześnie nie można pochwalać prowokacyjnych i wulgarnych wypowiedzi.

Znamienne jest, że o filmie jeszcze przed polską premierą pisał przychylnie w 2024 roku jeden ze statystów, wspominając dzień, w którym przebywał na planie filmowym w Warszawie, w tym miłą rozmowę z amerykańskimi aktorami. Dodał: „Trzymam kciuki za udaną produkcję”. Jest to argument za słusznością stwierdzenia, iż kontakty międzyludzkie mogą pomagać w przełamywaniu uprzedzeń. W wątku dyskusyjnym pod wpisem statysty inne osoby polemizowały z nieprzychylnymi ocenami na temat filmu, w tym jedną zablokowaną przez redaktorów portalu. Wśród nicków dyskutantów zwraca uwagę pseudonim „tolerancja91”<sup>31</sup>.

#### PODSUMOWANIE

*Prawdziwy ból* ma duże znaczenie jako głos na temat pamięci i edukacji o Holokauście. Z twórcami trzeba się zgodzić, kiedy przekonują o zasadniczej roli bezpośrednich spotkań reprezentantów narodów przy podejmowaniu prób przełamywania uprzedzeń. Dzięki wzajemnemu poznawaniu się powstaje szansa na odchodzenie od stereotypów. Eisenberg słusznie kładzie nacisk na kontakty między młodymi ludźmi oraz edukację kierowaną do młodzieży. Najmłodsze pokolenia powinny być najbardziej podatne na działania edukacyjne. W przyszłości to one będą wychowywać i uczyć młodszych od siebie. Kwestia ta została zasygnalizowana przy analizie sceny – spotkania głównych bohaterów *Prawdziwego bólu* z mieszkańcami Krasnegostawu.

Film Eisenberga stanowił bardzo ważny temat w polskich mediach, zwłaszcza w 2024 i na początku 2025 roku. Świadczą o tym liczne wypowiedzi informacyjne i publicystyczne. Dziełem interesowały się prasa, radio i telewizja,

<sup>29</sup> Filmweb.pl, <https://www.filmweb.pl/film/Prawdziwy+b%C3%B3l-2024-10044898/discussion>.

<sup>30</sup> Filmweb.pl.

<sup>31</sup> Filmweb.pl.

jak również redakcje portali internetowych. Pisano oraz mówiono o nim zarówno w pismach, na kanałach i stronach regionalnych, jak i w mediach ogólnopolskich. Wzbudzał zainteresowanie użytkowników internetu, którzy chętnie wpisywali komentarze pod materiałami na jego temat.

*Prawdziwy ból* może odegrać dużą rolę w promocji Polski, w tym szczególnie Lublina i Lubelszczyzny. Dzięki niemu powstała szansa na zwiększenie się zainteresowania turystycznego krajem, miastem i regionem, a także filmami i publikacjami na ich temat. Popularyzacji Lublina i Krasnegostawu jako jednych z najważniejszych bohaterów produkcji dobrze służy pokazanie współczesnego realistycznego obrazu tych miast, wolnego od „pocztówkowego” upiększania. Jest to jednocześnie wizerunek zawierający w dużej mierze pozytywny, estetyczny przekaz wizualny. Takie samo znaczenie ma wyróżnienie Kierana Culkina Oscarem w roku 2025.

O trafności powyższych wniosków świadczą wypowiedzi internautów pozytywnie ustosunkowanych do produkcji, m.in. osób związanych z Lublinem i regionem. Trzeba dodać, że odbiorcy przychylnie nastawieni do filmu często otwarcie deklarują swoje utożsamienie się z Lublinem oraz Krasnymstawem, a także pozostałą częścią województwa lubelskiego. Widać to głównie wtedy, kiedy się czyta komentarze wpisane pod nagraniem wywiadu z telewizji *Idź Pod Prąd*. Życzliwość tych użytkowników internetu wobec *Prawdziwego bólu* potwierdza konieczność odwoływania się do regionalnego i lokalnego patriotyzmu przy kultywowaniu pamięci historycznej, w tym w działalności edukacyjnej. Dotyczy to m.in. działań mających na celu przełamywanie uprzedzeń etnicznych.

#### BIBLIOGRAFIA

- CIEŚLAK, Jacek. „Polska w produkcji Eisenberga”. *Rzeczpospolita*, nr 143, 21.06.2024, A8.
- CULKIN, Kieran. „Widziałem Polskę tak, jak mój bohater”. Z Kieranem Culkinem o jego roli w *Prawdziwym bólu* rozmawia Radosław Czyż”. *Gazeta Wyborcza*, nr 50, 1–6.03.2025, 30–31.
- DUBROWSKA, Magdalena. „Kulturalny kalendarz na koniec roku”. *Gazeta Wyborcza*, nr 261, 8.11.2024, 18.
- EKIER, Jakub. „Tysiąc pierwszy cud”. *Rzeczpospolita*, nr 14, 18–19.01.2025, 29.
- EISENBERG, Jesse. „Co jesteśmy winni rodzinie? Jesse Eisenberg o sztuce i politycznym zaangażowaniu”. Wywiad przeprowadził Artur Zaborski. *Newsweek Polska*, nr 23, 5–11.06.2023, 96–97.
- EISENBERG, Jesse. „W Polsce jak u siebie”. Wywiad przeprowadził Jakub Demiańczuk. *Polityka*, nr 47, 13–19.11.2024, 89–91.
- GAJDA-ZADWORNA, Jolanta. „Dawne i nowe historie”. *Sieci*, nr 27, 1–7.07.2024, 63–64.
- GAJDA-ZADWORNA, Jolanta. „Ich troje w duetach”. *Sieci*, nr 45, 4–11.11.2024, 63–64.

- J. W. „Hollywoodzki gwiazdor obywatelem honorowym”. *Tygodnik Zamojski*, nr 44, 29.10–4.11.2024, 3.
- JANOWSKA, Katarzyna. „Bolesny brak bólu”. *Newsweek Polska*, nr 47, 18–24.11.2024, 114.
- KYZIOŁ, Aneta. „List miłosny do Polski”. *Polityka*, nr 25, 12–18.06.2024, 78–80.
- MACIUSZONEK, Tomasz. „Kręcą w Lublinie”. *Dziennik Wschodni*, nr 104, 31.05.2023, 5.
- MAZUR, Małgorzata. „Krasnostawskie gwiazdy. Co znanego amerykańskiego aktora i słynnego kanadyjskiego pisarza łączy z Krasnymstawem?”. *Tygodnik Zamojski*, nr 51, 10–17.12.2012, 20.
- MICHAŁOWSKA, Julia. „Polscy filmowcy na świecie”. *Magazyn Filmowy*, nr 3 (2024): 62–64.
- MICHAŁOWSKA, Julia. „Polscy filmowcy na świecie”. *Magazyn Filmowy*, nr 2 (2025): 50–51.
- STANISZEWSKA, Maja, i Radosław CZYŻ. „Ojczyzna jogurtu i kefiru”. *Gazeta Wyborcza*, nr 262, 9–14.11.2024, 26–27.
- SULEJ, Karolina. „Tour de ból”. *Polityka*, nr 6, 5–11.02.2025, 87.
- TRACZ, Jan. „Prawdziwy ból”. *Kino*, nr 11 (2024): 79.
- VARGA, Krzysztof. „Dwóch Żydów jedzie do Polski”. *Newsweek Polska*, nr 47, 18–24.11.2024, 32–33.
- WINIARCZYK, Mirosław. „Amerykańskie refleksje”. *Najwyższy Czas! Pismo Konserwatywno-Liberalne*, nr 47/48 (2024): lxvi.
- WRÓBLEWSKI, Janusz. „Korzenie w Krasnymstawie”. *Polityka*, nr 46, 5–12.11.2024, 68.

## FILMOGRAFIA

- EISENBERG, Jesse (reż. i scenariusz). *Prawdziwy ból* (DVD). Warszawa: Galapagos, 2025 (90 minut).

## NETOGRAFIA

- CULKIN, Kieran i Jesse EISENBERG. „‘Prawdziwy ból’. Eisenberg i Culkin o pracy w Polsce”. Wywiad wideo przeprowadził Jakub Popielecki. Filmweb.pl. Dostęp: 16.05.2025. <https://www.filmweb.pl/video/Wywiad+wideo/%22Prawdziwy+b%C3%B3l%22.+Eisenberg+i+Culkin+o+pracy+w+Polsce-70468>.
- DEMIĄCZUK, Jakub. „Jesse Eisenberg, gwiazdor ‘Prawdziwego bólu’: Chciałbym w Polsce poczuć się jak u siebie”. *Polityka*, 16.11.2024. Dostęp: 9.05.2025. <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/2277775,1,jesse-eisenberg-gwiazdor-prawdziwego-bolu-chcialbym-w-polsce-poczuc-sie-jak-u-siebie.read>.
- Filmweb.pl. Forum dyskusyjne o filmie *Prawdziwy ból*. Dostęp: 18.05.2025. <https://www.filmweb.pl/film/Prawdziwy+b%C3%B3l-2024-10044898/discussion>.
- „Gwiazda Hollywood Honorowym Obywatelem Krasnegostawu. Tytuł odbierze osobiście”. *Nowy Tydzień*, 26.10.2024. Dostęp: 18.05.2025. <https://www.nowytydzien.pl/gwiazda-hollywood-honorowym-obywatelem-krasnegostawu-tytul-odbierze-osobiscie/>.
- „Hollywoodzki aktor z krasnostawskimi korzeniami chce zostać Polakiem!”. *Super Tydzień Chelmski*, 25.05.2024. Dostęp: 18.05.2025. <https://www.supertydzien.pl/arttykul/30919,hollywoodzki-aktor-z-krasnostawskimi-korzeniami-chce-zostac-polakiem>.
- Idź Pod Prąd TV. „Amerykanin nakręcił film o Polsce: ‘A Real Pain’. Twórcy w Lublinie. KontrQltura”. YouTube wideo, 14:39. 14.11.2024. Dostęp: 18.05.2025. <https://www.youtube.com/watch?v=T3fdCAs4Q3E>.

- KARWOWSKI, Patryk. „Prawdziwy ból”. Po Napisach, 9.11.2024. Dostęp: 18.05.2025. <https://www.ponapisach.pl/2024/11/prawdziwy-bol.html>.
- KARWOWSKI, Patryk. „Prawdziwy ból na Blu-ray i DVD”. Po Napisach, 30.03.2025. Dostęp: 18.05.2025. [https://www.ponapisach.pl/2025/03/prawdziwy-bol-na-blu-ray-i-dvd.html?utm\\_source=rss&utm\\_medium=rss&utm\\_campaign=prawdziwy-bol-na-blu-ray-i-dvd](https://www.ponapisach.pl/2025/03/prawdziwy-bol-na-blu-ray-i-dvd.html?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=prawdziwy-bol-na-blu-ray-i-dvd).
- kg. „Hollywoodzkie gwiazdy kręciły (się) w Krasnymstawie”. *Nowy Tydzień*, 19.06.2023. Dostęp: 18.05.2025. <https://www.nowytydzien.pl/hollywoodzkie-gwiazdy-krecily-sie-w-krasnymstawie/>.
- MAZUR, Małgorzata. „Krasnostawskie gwiazdy”. *Tygodnik Zamojski*, 11.12.2024. Dostęp: 9.05.2025. [https://www.tygodnikzamojski.pl/artukul/34426/krasnostawskie-gwiazdy.html#google\\_vignette](https://www.tygodnikzamojski.pl/artukul/34426/krasnostawskie-gwiazdy.html#google_vignette).
- OLSZYNA, Dominika. „‘Prawdziwy ból’: ślizgamy się po powierzchni bez zadawania trudniejszych pytań”. Onet, 9.11.2024. Dostęp: 18.05.2025. <https://kultura.onet.pl/film/recenzje/recenzja-filmu-prawdziwy-bol-tu-eisenberg-poszedl-na-latwizne/sew9hjj>.
- Trójka Program 3 Polskiego Radia. „Polska oczami amerykańskiego aktora. ‘Prawdziwy ból’ wszedł na ekrany kin”. YouTube video, 7:36. 9.11.2024. Dostęp: 18.05.2025. <https://www.youtube.com/watch?v=TyMziRh6kVM>.
- TVN24. „Jesse Eisenberg o miłości do Polski: moje pokolenie było, ciekawe skąd pochodzi nasza rodzina”. YouTube video, 3:10. 9.11.2024. Dostęp: 18.05.2025. <https://www.youtube.com/watch?v=-f9zpcYSs6E>.

RECEPCJA FILMU JESSE EISENBERGA  
*PRAWDZIWY BÓL*  
W POLSKIEJ PRASIE I SERWISACH INTERNETOWYCH

STRESZCZENIE

Celem pracy jest analiza i ocena recepcja medialnej dzieła Eisenberga oraz znaczenia tej produkcji w promocji Polski, Lublina i Lubelszczyzny. Autor przedstawia także własne refleksje nad przesłaniem i formą artystycznego przekazu *Prawdziwego bólu*, a także wartością edukacyjną tej produkcji filmowej. Film był szeroko komentowany w krajowych (lokalnych i ogólnopolskich) i zagranicznych mediach (prasa, radio i telewizja, a także portale internetowe), zwłaszcza w 2024 i na początku 2025 roku. Wypowiedzi medialne, przede wszystkim na forach internetowych, potwierdzają konieczność odwoływania się do lokalnego patriotyzmu i kultywowania pamięci historycznej, np. poprzez działania edukacyjne. Jednocześnie istotne są działania prowadzące do przełamywania uprzedzeń etnicznych. Świadczą o tym liczne wypowiedzi informacyjne i publicystyczne. Film Eisenberga może odegrać dużą rolę w promocji Polski, a szczególnie Lublina i Lubelszczyzny. Daje szansę na wzrost zainteresowania turystycznego krajem, miastem i regionem, a także filmami i publikacjami na ich temat.

**Słowa kluczowe:** Jesse Eisenberg; film *Prawdziwy ból*; recepcja medialna

---

RECEPTION OF JESSE EISENBERG'S FILM *REAL PAIN*  
IN THE POLISH PRESS AND ONLINE SERVICES

## SUMMARY

The aim of this work is to analyze and evaluate the media reception of Eisenberg's work and the significance of this production in promoting Poland, Lublin, and the Lublin region. The author also presents his own reflections on the message and artistic form of *True Pain*, as well as its educational value. The film was widely commented in Polish and foreign media (press, radio, television, and online portals), particularly in 2024 and early 2025. Media statements, mainly on online forums, confirm the need to appeal to local patriotism and cultivate historical memory, for example, through educational activities. At the same time, efforts to overcome ethnic prejudices are crucial. This is evidenced by the many news items and journalistic opinions. Eisenberg's film could play a significant role in promoting Poland, especially Lublin and the Lublin region. It offers the potential to increase tourist interest in the country, city, and region, including films and publications about them.

**Keywords:** Jesse Eisenberg; *True Pain*; media reception